



Rapport

Datum: 25 februari 1999
Rapportnummer: 1999/070

Klacht

Op 25 maart 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te Overberg, met een klacht over een gedraging van het arrondissementsparket te Arnhem. De Nationale ombudsman deelde verzoeker, gelet op het kenbaarheidsvereiste, mee dat het arrondissementsparket nog onvoldoende in de gelegenheid was gesteld eerst zelf te reageren op de klacht. Nadat verzoeker op 16 april 1998 had laten weten dat hij de reactie van het arrondissementsparket op zijn klachtbrief van 20 maart 1998 onbevredigend achtte, werd naar de gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt erover dat hij op 11 maart 1998 op last van het arrondissementsparket te Arnhem een dagvaarding heeft ontvangen, waarbij - naast zijn achternaam, adres en woonplaats - zijn volledige voornamen, geboortedatum, geboorteplaats en -land door het venster van de envelop voor de postbesteller zichtbaar waren.

Achtergrond

Wetboek van Strafvordering (Sv)

1. Artikel 585:

"1. De kennisgeving van gerechtelijke mededelingen aan natuurlijke personen, als in dit wetboek en het Wetboek van Strafrecht voorzien, geschiedt, tenzij de wet anders bepaalt of toelaat, door toezending van een gewone of aangetekende brief over de post.

2. Betekening van gerechtelijke mededelingen vindt alleen plaats in de gevallen bij de wet bepaald.

3. Dagvaardingen en aanzeggingen die aan het openbaar ministerie zijn opgedragen, worden steeds betekend."

2. Artikel 586:

"In alle gevallen waarin een gerechtelijke mededeling moet worden betekend, geschiedt de betekening door uitreiking van een gerechtelijk schrijven."

3.1. Artikel 587, eerste lid:

"De uitreiking van het gerechtelijk schrijven als bedoeld in het vorige artikel geschiedt door de post."

3.2. In de handleiding voor de afhandeling van gerechtelijke brieven van PTT Post B.V. (juni 1995), opgesteld in samenwerking met het Ministerie van Justitie, staat onder meer het volgende vermeld:

"De gerechtelijke brieven worden in gesloten enveloppen aangeboden. Zij zijn herkenbaar aan de mededeling 'GERECHTELIJK SCHRIJVEN' boven het adresvenster op de enveloppe en aan de akte van uitreiking die daaraan is bevestigd. (...) **UITREIKING TIJDENS BESTELLING (...)** Legitimering en machtiging Bij uitreiking tijdens de bestelling kan de besteller degene die zich aanmeldt om de brief in ontvangst te nemen,

verzoeken zijn identiteit te bewijzen. (...) **UITREIKING AAN DE BALIE**(...) **Legitimatie en machtiging Bij uitreiking aan de balie:**

- moet de identiteit van degene die de gerechtelijke brief afhaalt, worden bewezen en het nummer en de omschrijving van het legitimatiebewijs op de akte worden vermeld;"

4. Artikel 589, eerste lid:

"Van iedere uitreiking als bedoeld in artikel 586 wordt een akte opgemaakt, waarin zijn vermeld:

1°. de autoriteit van welke het gerechtelijk schrijven uitgaat; 2°. het nummer van het schrijven; 3°. de persoon voor wie het schrijven bestemd is;"

5. Artikel 590, eerste lid:

"De rechter kan, indien de uitreiking niet heeft plaats gehad overeenkomstig het bepaalde in artikel (...) 589, de betekening nietig verklaren."

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Verzoeker maakte van die gelegenheid geen gebruik. Tevens werd de Minister van Justitie een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De Minister van Justitie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. Feiten

1. Op 11 maart 1998 werd op last van het arrondissementsparket te Arnhem door een postbesteller een dagvaarding aan het adres van verzoeker betekend.

2. Bij brief van 20 maart 1998 diende verzoeker een klacht in bij het arrondissementsparket te Arnhem. Deze klacht hield onder meer het volgende in:

"Onlangs ontving ik van u een dagvaarding (...). Dit schrijven aan u is niet bedoeld om in te gaan op de inhoud van de dagvaarding. Ik ben *onthutst* over de wijze waarop ik de dagvaarding mocht ontvangen. (...) Zoals u kunt constateren hebt u mijn persoonlijke gegevens, buiten de gangbare NAW vermelding die voldoende is om een schrijven op de gewenste bestemming te doen belanden, zonder mijn toestemming openbaar gemaakt. Bedoeld schrijven wordt blijkbaar (Port betaald) te doen gebruikelijk per post bezorgd. Het

gaat hier met name om:

ˆ Volledige voornamen ˆ Geboortedatum ˆ Geboorteplaats ˆ Land van geboorte Ik teken middels deze *formeel protest* aan tegen deze wijze van vrijgifte van bedoelde gegevens en verzoek u om opheldering dien aangaande."

3. Het arrondissementsparket te Arnhem reageerde bij brief van 26 maart 1998 onder meer als volgt op de klacht van verzoeker:

"Naar aanleiding van uw brief d.d. 20 maart 1998 deel ik u mede dat artikel 585 van het Wetboek van Strafvordering (zie **ACHTERGROND** onder 1.; N.o.) stelt dat kennisgeving van gerechtelijke mededelingen door toezending van een gewone of aangetekende brief over de post geschiedt. Dagvaarding en aanzeggingen die aan het

Openbaar Ministerie zijn opgedragen worden steeds betekend. Artikel 589 (zie **ACHTERGROND** onder 4.; N.o.) stelt dat de akte van uitreiking onder andere dient te vermelden: De persoon voor wie het schrijven bestemd is. Artikel 590 (zie **ACHTERGROND** onder 5.; N.o.) stelt dat als aan het gestelde in artikel 589 niet is voldaan de betekening nietig is. De medewerker van de PTT moet zich ervan kunnen overtuigen dat de persoon aan wie hij/zij het poststuk overhandigt ook degene is die vermeld staat op het poststuk. De gegevens op het poststuk worden vergeleken met de getoonde legitimatiebewijzen. De officier van justitie is van oordeel dat door 'vrijgifte' van de volledige personalia de verdachte niet in zijn rechten is geschaad en verklaart het beroep ongegrond."

B. Standpunt van verzoeker

Het standpunt van verzoeker is samengevat weergegeven onder **KLACHT**. **C. Standpunt van de Minister van Justitie** 1. De Minister van Justitie verwees in haar reactie naar een ambtsbericht van de hoofdofficier van justitie te Arnhem (zie hierna, onder 2.). Voorts deelde de Minister onder meer het volgende mee:

"In artikel 586 Wetboek van Strafvordering (zie **ACHTERGROND** onder 2.; N.o.) is geregeld dat in alle gevallen waarin een gerechtelijke mededeling moet worden betekend, de betekening geschiedt door uitreiking van een gerechtelijk schrijven. De wetgever heeft de uitreiking van gerechtelijke stukken in beginsel toegedacht aan de post (artikel 587, eerste lid wetboek van strafvordering) (zie **ACHTERGROND**, onder 3.1.; N.o.). Het is voor de wettelijke taakuitoefening van degene die de akte uitreikt, in casu de postbesteller, van belang om naast de achternaam, adres en woonplaats op de hoogte te zijn van de volledige voornamen, geboortedatum en geboorteplaats." De Minister gaf aan dat zij de klacht, gezien het voorgaande, ongegrond achtte.

2. Het door de Minister van Justitie bij haar reactie gevoegde ambtsbericht van de hoofdofficier van justitie te Arnhem houdt onder meer het volgende in:

"Aan de heer H. (verzoeker; N.o.) is een dagvaarding door de PTT betekend. Hiertoe wordt met behulp van de landelijke applicatie COMPAS de dagvaarding op een standaardformulier aangemaakt en in

de envelop die aan de akte van betekening is gehecht gestoken. De akte van uitreiking, waarop met behulp van COMPAS dezelfde adres- en persoonsgegevens zijn vermeld als op de dagvaarding, wordt om de envelop gevouwen ter invulling door de betekenende ambtenaar. De op de akte afgedrukte persoonsgegevens zijn de gegevens die noodzakelijk zijn om in de gemeentelijke basisadministratie de personalia, waaronder het adres en de woonplaats te verifiëren. Voor de vaststelling van de identiteit van de geadresseerde zijn deze gegevens eveneens van belang. Ik merk hierbij op dat bedoelde gegevens op elk legitimatiebewijs zijn opgenomen. Bij uitreiking van het gerechtelijk stuk aan het loket (postkantoor of politiebureau) dient degenen die het stuk ophaalt zich te legitimeren."

3. Verder voegde de Minister een afschrift bij van de handleiding voor de afhandeling van gerechtelijke brieven van PTT Post B.V. van juni 1995 (zie **ACHTERGROND**, onder 3.2.).

4. Ook voegde de Minister van Justitie bij haar reactie onder meer een afschrift van de akte van uitreiking van 11 maart 1998, waarop naast de achternaam en adres van verzoeker, ook zijn volledige voornamen, zijn geboortedatum en geboorteland waren vermeld.

D. Nadere informatie van de Minister van Justitie

1. In reactie op vragen van de Nationale ombudsman deelde de Minister van Justitie onder meer het volgende mee:

"De persoonsgegevens, te weten de achternaam, volledige voornamen, geboortedatum en geboorteplaats/land, die op de akte van uitreiking plegen te worden vermeld zijn in de rechtspleging van essentieel belang. Deze gegevens staan dan ook bijvoorbeeld vermeld in de justitiële documentatie en (straf)rechtelijke uitspraken. In het belang van een goede rechtspleging dient er geen misverstand over te bestaan welke persoon aan een strafvervolging is blootgesteld en wie, in geval van een veroordeling, de opgelegde straf dient te ondergaan. Deze gegevens van een verdachte worden dan ook geregistreerd in het geautomatiseerd systeem (COMPAS) van de parketten. In de regel worden deze gegevens door de parketten geverifieerd op basis van de persoons- en adresgegevens in de gemeentelijke basisadministratie (GBA). De bevoegdheid om de GBA te raadplegen ontleent het openbaar ministerie aan de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens. Bij uitreiking van een gerechtelijk schrijven dient in het kader van een goede rechtspleging voor degene die uitreikt en de uit-

gerekte in één oogopslag duidelijk te zijn voor wie dit bestemd is. Teneinde persoonsverwisselingen te voorkomen is het *noodzakelijk* dat er meer gegevens op de akte staan vermeld dan alleen de voorna(a)m(en) en de achternaam. Zo kan bijvoorbeeld in een vader-zoon relatie met dezelfde voornamen zonder vermelding van geboortegegevens niet meer worden vastgesteld voor wie de gerechtelijke brief bestemd is. (...) Het College (van procureurs-generaal; N.o.) heeft in verband met de onderhavige klacht nog opgemerkt dat het zich ten volle bewust is van het feit dat op de akte van uitreiking privacy-gevoelige gegevens staan vermeld. Ik ben met het College van oordeel

dat met deze gegevens zeer zorgvuldig moet worden omgegaan. Zoals ik u reeds in mijn brief van 13 juli 1998 heb bericht is in artikel 587, eerste lid, WvSv de uitreiking van gerechtelijke stukken in beginsel toegedacht aan de post. PTT Post B.V. heeft mede ter bescherming van deze persoonsgegevens een gedragslijn opgesteld en er zijn een aantal bepalingen opgenomen in de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO). Medewerkers van PTT Post B.V. hebben een geheimhoudingsplicht inzake alles wat hen omtrent klanten bekend is, waarvan het vertrouwelijk karakter kan vermoeden (...). Een exemplaar van de gedragslijn (...) doe ik u hierbij ter informatie toekomen. Desgevraagd is vanwege PTT Post B.V. bericht dat schending van de geheimhoudingsplicht binnen het bedrijf als een zeer ernstige overtreding wordt beschouwd en derhalve leidt tot disciplinaire maatregelen tegen de betrokken medewerker. Daarnaast wordt bij de uitreiking van een gerechtelijk schrijven door PTT Post een vergelijkbare procedure als bij de uitreiking van aangetekende post gehanteerd. Dit betekent dat onder meer aan de wijze van transport en registratie bijzondere aandacht wordt besteed. (...) Ik ben met het College van oordeel dat door boven genoemde interne regelgeving en procedures van PTT Post B.V. de bescherming van de privacy van geadresseerden van gerechtelijke brieven afdoende gewaarborgd is."

2. In de door de Minister bijgevoegde gedragslijn '(on)gewenst gedrag en disciplinaire maatregelen' van PTT Post B.V. staat onder meer het volgende vermeld. PTT Post verwacht van zijn medewerkers dat zij in hun werk de relatie tot de klant centraal stellen. Indien een werknemer moedwillig schade berokkent aan het vertrouwen dat de klant heeft in de kwaliteit, de betrouwbaarheid en de zorgvuldigheid van de dienstverlening van PTT Post, is dat een ernstige overtreding, waarop passende disciplinaire maatregelen die zijn vastgelegd in de CAO, en eventueel ontslag zullen volgen.

Beoordeling

1. Verzoeker klaagt erover dat hij op 11 maart 1998 op last van het arrondissementsparket te Arnhem een dagvaarding heeft ontvangen, waarbij - naast zijn achternaam, adres en woonplaats - zijn volledige voornamen, geboortedatum, geboorteplaats en - land door het venster van de envelop voor de postbesteller zichtbaar waren. Verzoeker is van mening dat het arrondissementsparket op deze wijze, zonder zijn toestemming, privacy-gevoelige gegevens onnodig heeft vrijgegeven.

2. Ingevolge artikel 586 en 587 van het Wetboek van Strafvordering (zie **ACHTERGROND** onder 2. en 3.1.) wordt een gerechtelijke mededeling, waaronder een dagvaarding, betekend door uitreiking van het betreffende stuk door de post. Ingevolge artikel 589 van het Wetboek van Strafvordering dient van iedere uitreiking een akte te worden opgemaakt, waarin onder meer moet worden vermeld voor wie het gerechtelijk schrijven is bestemd (zie **ACHTERGROND** onder 4.). De door de PTT-functionaris te verrichten handelingen bij een betekening zijn neergelegd in de handleiding voor de afhandeling van gerechtelijke brieven van PTT Post B.V. (zie **ACHTERGROND** onder 3.2).

3. De Minister van Justitie legde tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman een afschrift over van de handleiding van juni 1995, die in samenwerking met het Ministerie van Justitie door PTT Post B.V. is opgesteld voor de afhandeling van gerechtelijke brieven. Hierin is vermeld dat een gerechtelijk schrijven in een gesloten envelop wordt aangeboden. Aan deze envelop is de akte van uitreiking bevestigd. Ook is in de handleiding vermeld dat de postbesteller degene die het gerechtelijk schrijven in ontvangst wil nemen, kan verzoeken om zijn identiteit te bewijzen. Verder is opgenomen dat degene die het gerechtelijk schrijven afhaalt aan de balie zijn identiteit moet bewijzen.

4. De Minister deelde onder meer mee dat zij zich ten volle bewust was van het feit dat op de akte van uitreiking privacy-gevoelige gegevens stonden vermeld. Zij was echter van oordeel dat door interne regelgeving en procedures van de PTT de bescherming van de privacy van geadresseerden van gerechtelijke brieven afdoende is gewaarborgd. De Minister kan in dat standpunt worden gevolgd. De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het arrondissementsparket te Arnhem, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, is niet gegrond.